

ÖSSZEFOGLALÓ

Készült Pécssett, a 2014. március 25-i sellyei 2. helyi stakeholder munkatalálkozóról, mely a

SEE River Projekt Dráva folyókorridor problémái és azok megoldása

címmel került megrendezésre.

A munkatalálkozó elején ismertetésre kerültek az elmúlt találkozókon elért eredmények, majd kapcsolódva a 2014. évi víz világnapi jelmondathoz – „Víz és Energia” – egy előadás hangzott el az egyetemes és a Dráva vízenergiájának kérdéseiről. A munkatalálkozón részt vett a SEE RIVER Pályázat horvát partnere (ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE) részéről Mladen Matica és Branka Španiček, akik bemutatták a horvát oldali folyó korridort.

A munkatalálkozó négy témakör részletes megvitatására irányult, melynek célja az egyes témakörökkel kapcsolatban felmerülő lehetséges megoldások részletes megbeszélése, az ellentétek feloldása és közös konszenzusépítés az érintett stékholderekkel.

A workshop keretében megvitatásra javasolt és megvitatott témakörök az alábbiak voltak:

- **Medermélyülés**
- **Árvíz elleni védekezés**
- **Terület vízellátottságának biztosítása**
- **Mezőgazdasági területhasználat**

Jelenlévők száma: 29 fő

Stakeholderek száma: 26 fő

Stakeholder csoport	Nemzeti	Régiós	Helyi	Nemzetközi
Természetvédelem		3	1	
Turisztika			2	
Térségi fejlesztés		2	2	2
Mezőgazdaság, erdőszet		1	2	
Vízgazdálkodás		3	1	
Környezetvédelem	1	4		
Rekreáció, horgászat		1		
Önkormányzatok			1	
Összesen:	1	14	9	2

A résztvevők közösen megfogalmazott válaszai a vitaindítóban feltett kérdésekre:

1. Miként lehet a medermélyülést megakadályozni?

- a görgetett hordalék elengedése a vízierőműveknél az alvízi medreszakaszokra
- ennek lehetővé tétele céljából a vízierőművek szükség szerinti átalakítása
- lefolyási úthosszak növelése, ennek érdekében a meglévő szabályozási művek felülvizsgálata, esetleges elbontása vagy áthelyezése azokon a helyeken, ahol ez lehetséges

- mellékágak (és holtágak) revitalizációja lehetőség szerint nagyobb vízfolyással (a területhasználattal összehangolt mellékág- és holtág rehabilitáció egyúttal a táj vízháztartását is javítja)
- kisebb, nem bukó jellegű fenékküszöbök sorának kialakítása úgy, hogy azok ne zárják ki az adott szakaszon a visszakanyargósítás lehetőségét
- (egy) nagyobb fenékküszöb létesítése szükség szerint hal-lépcső építésével, melynek során, amennyiben lehetséges és ésszerű, az energia hasznosítást is meg kell célozni
- tanulmány készíttetése a medererózió fenékküszöbvel való megállításának és a visszakanyargósítás lehetőségeinek témájában (jelenlegi helyzet elemzése, műszaki-technikai feltételek, társadalmi-politikai-gazdasági hatások vizsgálata)
- meanderes folyómeder visszaalakítása:
 - o természetvédelmi, horgászati, turisztikai, vízvisszatartási, halívóhely növekedési, tájlesztettkai, biodiverzitást elősegítő előnyök
 - o szélesebb hullámtér visszaállítása miatt földterület kisajátítási, kártalanítási költségek
- az osztrák Dunán kísérleti jelleggel létesített nagyméretű kavicsal történő mederfenék erősítés alkalmazása az erózió megállítására
- a fenti célból, mederhordalékból nagyobb méretű frakció összeolvasztással történő előállítás és a mederbe történő visszahelyezése.

2. Miként lehet az árvíz ellen védekezni ?

- tájhasználat váltás a folyó menti területeken, árvízi elöntésre nem érzékeny, illetve azt hasznosító gazdálkodásra való áttérés
- folyó mentén rét-, legelő területek, valamint erdőligetek kialakítása
- az árvízvédelem koncepciójának felülvizsgálata, azaz hol, mekkora értékeket védünk és hol lehet a biztonságot csökkenteni, differenciált kockázat viselése
- megvalósíthatósági tanulmány készíttetése a mezőgazdasági területek célzott elöntésére és a települések helyi védelmére
- mentett oldali csatornák szerepének vizsgálata a víz visszatartásban és árvíz idején, mentett oldalra történő víz kivezetések lehetőségének vizsgálata
- az árvízvédelemmel párhuzamosan vízvisszatartás a védett területeken

3. Miként lehet a terület vízellátását biztosítani?

- mellék vízfolyásokon lokálisan a vízvisszatartás lehetőségének vizsgálata, kiaknázása a „villám” árvizek kártételei csökkenésének figyelembe vételével
- területhasználat váltással
- foggazdálkodás lehetőségének vizsgálata
- öntözési lehetőségek kihasználása

4. Melyek a folyókorridoron a mezőgazdasági területhasználat legfontosabb kérdései?

- reális jövőkép kialakítása a mezőgazdasági területek használatára
- célok meghatározása, milyen tájhasználatot szeretnénk elérni a jövőben
- a jelenlegi folyamatok negatív hatásai:
 - o iparszerű termelés, technológiai megoldások, kevés élőmunka igény – munkanélküliség
 - o termőtalaj pusztulás, a földek humusztartalma egyre csökken
 - o környezetromlás, a jelenlegi mezőgazdasági termelés nem fenntartható
 - o tápanyag csökkenés talajban és növényekben

- ökológiai szempontból hátrányos tájszerkezet (mozaikosság hiánya)
- a termőföld kis hányada helyi lakosok tulajdonában gazdálkodásra helyben nincs lehetőség, közösségbomlás, elvándorlás
- kiszolgáltatottsági rendszer kiépülése
- egészséges mezőgazdasági szerkezet kialakítása (állattenyésztés-szántóföldi művelés optimális aránya, magas szaktudás biztosítása, szervezeti keretek létrehozása)
- új földosztás és a természeti adottságokhoz igazodó termelésszerkezet kialakítása
- teljes életközösségek kialakítása
- támogatási rendszer átalakítása a tájszerkezet javítása érdekében – lehetőséget adni az önszerveződésre
- első lépésként mintaterület kijelölése
- ajánlások megfogalmazása

Összefoglalva

A Dráva mentén a tájhasználat váltás lehetőségének bevezetése, azaz lehetőség szerint a nagytáblás művelést váltsa fel a mozaikos táj figyelembe véve a „Zöld pont rendszer” adta motivációs lehetőségeket. A rét-legelők, legelő erdők kialakítása az alacsony, mélyebb területeken, illetve szántók a magasabban fekvő részekben, a fokgazdálkodás újbóli alkalmazásának vizsgálata, bevezetése. Mindehhez átmeneti idő meghatározása. Reális, széles körben elfogadható jövőkép kialakítása a mezőgazdasági művelések területén.

Az öntözés biztosítása mellett a vízvisszatartási és víz kivezetési lehetőségek kiaknázása, mely az árvizek elleni védekezést is segíti. A lakosság árvizek elleni biztonsága szem előtt tartása mellett biztosítani az ármentesített területekre a víz kivezetését.

A medermélyülés problémájának megoldása fenékküszöbökkel, „folyó kanyargósítással”, a korábban kiépült szabályozási művek elbontásával, átalakításával, mellékágak és holtágak rehabilitációjával, mely több ponton is segíti a környező területek vízháztartásának javítását.

A felső drávai szakaszon épült erőművek üzemrendjének módosítása, a görgetett hordalék elengedése, a csúcsra járatásos üzem megváltoztatása a meder védelme és további süllyedésének megakadályozása érdekében.

2014. március 29.